

Uchwała Nr 118/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 19 lutego 2015 r.

**w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Zawodowej w Kostrzynie nad Odrą o ponowne
rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „ratownictwo medyczne”
prowadzonym w Instytucie Ochrony Zdrowia i Przyrody
na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym.**

Na podstawie art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię Zespołu odwoławczego uznało, że wyjaśnienia, dodatkowe informacje i uzupełniające dokumenty przedstawione we wniosku **Wyższej Szkoły Zawodowej w Kostrzynie nad Odrą** o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „ratownictwo medyczne” prowadzonym w **Instytucie Ochrony Zdrowia i Przyrody** na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, **nie uzasadniają zmiany oceny negatywnej** wyrażonej w § 1 Uchwały Nr 762/2014 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 20 listopada 2014 r.

Podstawą wydania negatywnej oceny, o której mowa, było spełnienie jedynie w stopniu pozwalającym na ocenę „częściowo” kryteriów dotyczących: 1/ celów i efektów kształcenia oraz systemu ich weryfikacji; 2/ programu studiów, a także 3/ wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, oraz na ocenę „niedostatecznie” kryterium dotyczącego 4/ infrastruktury dydaktycznej.

Po rozpatrzeniu wyjaśnień i zapoznaniu się z przedłożonymi dokumentami Prezydium postanowiło o: utrzymaniu oceny „częściowo” dla kryteriów wymienionych w pkt. 1 oraz 2, utrzymaniu oceny „niedostatecznie” dla kryterium wskazanego w pkt. 4, a także o zmianie oceny kryterium wymienionego w pkt. 3 na „znacząco”.

W Uchwale Nr 762/2014 sformułowano następujące zarzuty odnoszące się do kryteriów cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji, a także program studiów:

Treści programowe i stosowane metody dydaktyczne nie tworzą spójnej całości i nie umożliwiają osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

W planie studiów z przedmiotów kierunkowych przewidziano zbyt dużą liczbę godzin wykładów w stosunku do ćwiczeń i seminariów, co nie pozwala na opanowanie założonych umiejętności.

Obecnie zajęcia o charakterze kliniczno-praktycznym nie są prowadzone przy łóżku chorego. Dotyczy to na przykład zajęć z zakresu chirurgii, pediatrii, chorób wewnętrznych, anestezjologii i intensywnej terapii oraz zajęć w szpitalnym oddziale ratunkowym. Studenci, niezależnie od roku studiów, nie potrafią prawidłowo wykonać resuscytacji krążeniowo-oddechowej. W odpowiedzi na Raport, Uczelnia poinformowała, iż w roku akademickim 2014/2015 zostaną wprowadzone zajęcia „przy łóżku chorego” w ramach wyżej wymienionych przedmiotów. Zajęcia te miałyby być prowadzone w Szpitalu Powiatowym w Słubicach. Uczelnia nie przedstawiła jednak kopii umowy ze szpitalem, informacji o bazie

dydaktycznej szpitala i możliwościach realizacji wszystkich założonych efektów kształcenia ani o nauczycielach akademickich, którzy mieliby te zajęcia prowadzić. We wprowadzonych do programu studiów przedmiotach obejmujących zajęcia "przy łóżku chorego" nie sprecyzowano treści programowych, nie można zatem określić, czy zostaną zrealizowane założone efekty kształcenia. W przypadku chirurgii, mimo zmian w programie, nie przedstawiono nowego sylabusu.

Ponadto, dołączona do odpowiedzi na Raport powizytacyjny dokumentacja jest wykonana niestarannie, w niektórych sylabusach efekty kształcenia zostały sformułowane dla innego zakresu godzinowego wyznaczonego dla przedmiotu niż ujętego w siatce zajęć (np. ćwiczenia z zakresu chirurgii w sylabusie obejmują 30 godzin, natomiast w planie zajęć na rok akademicki 2014/2015 - po 2 godziny dziennie przez cztery dni, podobne różnice występują także w innych przedmiotach: pediatria, choroby wewnętrzne, szpitalny oddział ratunkowy – ratownictwo medyczne, ginekologia i położnictwo).

Plany zjazdów są opracowane nieprzejrzyście, ogólnikowo.

W programie kształcenia nie przewidziano obowiązku przygotowania pracy dyplomowej, mimo że wymóg taki wynika z § 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167).

Stanowisko Uczelni:

Uczelnia poinformowała, że opracowuje spójny opis stosowanych metod dydaktycznych oraz zakładanych efektów kształcenia, a także system potwierdzający ich osiągnięcie. Na podstawie rekomendacji PKA dokonano weryfikacji planów zajęć dydaktycznych, wprowadzając przejrzyste informacje dotyczące podziału zajęć na wykłady, seminaria oraz ćwiczenia. Zweryfikowano liczebność studentów w grupach ćwiczeniowych dzieląc rocznik na cztery grupy 8-10 osobowe. Podjęto starania prowadzące do pozyskania wykładowców specjalistów z zakresu medycyny ratunkowej, anestezjologii i intensywnej terapii, psychiatrii, biologii i mikrobiologii, promocji zdrowia, zdrowia publicznego, podstaw zdrowia środowiskowego, higieny i epidemiologii, rehabilitacji, historii medycyny, traumatologii narządu ruchu, medycyny katastrof, biostatyki, biofizyki, farmakologii, metodologii badań, demografii, filozofii i etyki oraz patofizjologii. Od roku akademickiego 2014/2015 zajęcia prowadzone są przez wykładowców specjalistów ww. dziedzin. Dokonano zmian przydziału przedmiotów w obrębie posiadanej kadry dydaktycznej, zgodnie z zaleceniami ZO PKA. Uczelnia dokonała również uzupełnienia składu minimum kadrowego oraz weryfikacji składu grupy zatrudnionych nauczycieli akademickich niebędących w minimum kadrowym, co umożliwi osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Uczelnia poinformowała również, że do tej pory wpływ interesariuszy zewnętrznych na kształtowanie efektów kształcenia wynikał z bezpośrednich rozmów i kontaktów podczas zebrań, spotkań organizacyjnych. Analiza efektów kształcenia dokonywana była w znacznym stopniu na podstawie wyników egzaminów praktycznych i teoretycznych prowadzonych przez grupę Nowy Szpital, będącą właścicielem i jednostką prowadzącą 15 szpitali, w tym SOR w miastach województwa lubuskiego, zachodniopomorskiego i wielkopolskiego. Egzaminy prowadzone były jako system weryfikacji umiejętności ratowniczych wszystkich pracujących w grupie Nowy Szpital ratowników medycznych i nadzorowane przez specjalistę ratownictwa medycznego. Weryfikowano i dokonywano zmian w programach kształcenia. Na podstawie wyników zdawalności egzaminów przez absolwentów Uczelni oraz informacji uzyskanych od egzaminatorów, prezesów zarządu oraz kierowników SOR.

Uczelnia podkreśliła, że ważnym elementem kształcenia praktycznego była organizacja zabezpieczenia medycznego koncertu Przystanek Woodstock (700 000 uczestników - 2014 r.) przez studentów „ratownictwa medycznego” w ramach praktyk. W opinii Uczelni istotnym elementem tworzenia oraz zmian efektów kształcenia są coroczne ćwiczenia ewakuacji pacjentów szpitali Kostrzyna nad Odrą i Słubic, organizowane wspólnie przez przedstawicieli zorganizowanego systemu służb ratowniczych, w których biorą udział również studenci ratownictwa medycznego. Uczelnia dodała również, że od roku akademickiego 2013/2014 Senat Uczelni wprowadził dodatkowo ankietę dotyczącą współpracy i poprawiania jakości efektów kształcenia na kierunku „ratownictwo medyczne”.

W roku akademickim 2013 /2014 została stworzona platforma e-learningowa, która aktualnie jest uzupełniana przez wykładowców. Docelowo zawierać będzie wykłady, prezentacje, filmy instruktażowe tworzone podczas zajęć pozoracyjnych.

Uczelnia zapewniła, że w roku akademickim 2014/2015 zostały wprowadzone zajęcia o charakterze praktycznym na oddziałach Pediatrii, SOR, Ginekologii i położnictwa, Neonatologii, Chirurgii, OIOM, Interny (przedstawiono umowy zawarte z Ordynatorami wymienionych oddziałów, opiekunami zajęć praktycznych „przy łóżku chorego”, oraz Szpitalem Powiatowym w Słubicach). Uczelnianymi opiekunami zajęć praktycznych z poszczególnych przedmiotów są ich prowadzący. Wszyscy oni mają stały i bezpośredni kontakt z opiekunami praktyk „przy łóżku chorego” - w większości są to specjaliści pracujący na tych samych oddziałach szpitalnych. Przedstawiono skorygowane i uzupełnione plany zjazdów oraz plany zajęć dydaktycznych.

Uczelnia podała, że studenci obecnego III roku „ratownictwa medycznego” mają już obowiązek złożenia pracy dyplomowej, a zmiana ta została ujęta w Regulaminie studiów. Wprowadzone zmiany nauczania praktycznych zajęć klinicznych oraz stworzone szerokie możliwości nabywania umiejętności praktycznych przez studentów WSZ pozwolą na podniesienie jakości kształcenia i realizację profilu praktycznego kierunku ratownictwo medyczne.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia zaplanowała zmiany treści programowych i stosowanych metod dydaktycznych w celu stworzenia spójnej całości programowej kierunku oraz osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Dokonano korekty planów zajęć dydaktycznych i zjazdów. Uzupełniono skład osobowy minimum kadrowego i nauczycieli spoza minimum kadrowego. Rozpoczęto modyfikację bazy dydaktycznej w zakresie lokalowo-sprzętowym oraz uzupełnianie zbiorów bibliotecznych. Uczelnia zaplanowała zmiany w zakresie realizacji zajęć o charakterze kliniczno-praktycznym, które mają być realizowane „przy łóżku chorego”. Przedstawiono porozumienie pomiędzy Uczelnią a Szpitalem Powiatowym w Słubicach ustalające warunki oraz tryb prowadzenia na oddziałach zajęć z zakresu położnictwa i ginekologii, pediatrii i neonatologii, anestezjologii i intensywnej terapii, ortopedii, chirurgii, chorób wewnętrznych oraz w szpitalnym oddziale ratunkowym. Przedstawiono informację o infrastrukturze oraz wyposażeniu szpitala, a także o kadrze przewidzianej do prowadzenia zajęć na bazie szpitala. Uczelnia wprowadziła obowiązek składania pracy dyplomowej. Zmiana ta została ujęta w obowiązującym Regulaminie studiów. Zaplanowane zmiany są właściwe, jednakże odnoszą się one do oczywistych i podstawowych elementów wymaganych dla prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku. Pełne wdrożenie zaplanowanych zmian powinno zaś mieć miejsce wraz z rozpoczęciem procesu kształcenia, nie zaś w trakcie – jak dzieje się to obecnie pod naciskiem stwierdzonych wad i braków dotyczących zwłaszcza zajęć kształtujących pożądane umiejętności i kompetencje studentów ocenianego kierunku.

Prezydium stwierdza, że w odniesieniu do obecnego stanu kształcenia na ocenianym kierunku, nie zaistniały przesłanki do zmiany oceny "częściowo" dla kryteriów: „Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji”, a także „Program studiów”.

2. Kryterium dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zostało ocenione na „częściowo” z uwagi na nieskuteczność działania tego systemu w zakresie stwierdzonych uchybień oraz braków dotyczących procesu kształcenia, wymienionych w uchwale nr 762/2014.

Stanowisko Uczelni:

"Uczelnia informuje, że wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w WSZ obejmuje:

- ocenę procesu kształcenia na poszczególnych kierunkach, dokonywaną poprzez analizę ankiet prowadzonych dla interesariuszy zewnętrznych, spotkań z przedstawicielami interesariuszy zewnętrznych, na których omawiane są potrzeby dotyczące zakresu wiedzy oraz umiejętności zatrudnianych absolwentów, a także drogi i koncepcje rozwoju kierunku. W odpowiedzi na zapotrzebowanie społeczne wprowadzono dodatkowe przedmioty do wyboru z wiedzy o patologii społecznych i prawa medycznego;
- ocenę jakości zajęć i warunków ich prowadzenia, dokonywaną poprzez analizę wyników anonimowych ankiet studentów dotyczących prowadzenia poszczególnych zajęć, czasu wykorzystywanego przez wykładowców, sposobu nauczania, komunikacji, pracy dziekanatu i administracji;
- ocenę zgodności treści programowych oraz ich dopasowania do wymogów lokalnego rynku pracy, dokonywaną poprzez analizę wniosków z ankiet ewaluacyjnych studentów oraz protokołów sporządzanych z hospitacji poszczególnych zajęć dydaktycznych i praktycznych. Uczelnia podkreśla ponadto, że w bieżącym roku akademickim zajęcia hospitowane są przez specjalistów z przedmiotów (np. zajęcia z chirurgii hospitowane są przez specjalistę chirurgii dziecięcej, zajęcia z anestezjologii i intensywnej terapii hospitowane są przez specjalistę anestezjologa). Wymogi rynku analizowane są poprzez ocenę ankiet wypełnianych przez interesariuszy zewnętrznych oraz ocenę zdawalności egzaminów wewnętrznych;
- ocenę jakości i dostępności informacji dotyczących kształcenia na kierunku, dokonywaną na podstawie analizy podań o przyjęcia na studia, w których wprowadzono pytanie dotyczące źródła wiedzy o prowadzonym kierunku i naborze na studia w WSZ w Kostrzynie nad Odrą. Na stronie www. Uczelni umieszczono informacje dotyczące planu i programu studiów na kierunku „ratownictwo medyczne”;
- udział studentów w tworzeniu systemu zapewnienia jakości, obejmujący obowiązkowe szkolenie studentów dotyczące specyfiki funkcjonowania systemu ECTS oraz wprowadzenie do składu Komisji ds. Jakości starostów poszczególnych roczników studiów oraz przewodniczącego samorządu studentów".

Stanowisko Prezydium PKA

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w odniesieniu do ocenianego kierunku studiów jest cały czas w trakcie wdrażania, czego potwierdzeniem jest zapoczątkowanie przez komisję programowo-dydaktyczną analizy niedociągnięć programowych i rozpoczęcie przygotowań do realizacji zaleceń wskazanych w Uchwale Prezydium PKA. Efekty działań prowadzących do usprawnienia działania systemu zapewnienia jakości kształcenia mogłyby być oceniane dopiero podczas kolejnych ocen jakości kształcenia. Prezydium ocenia jednak pozytywnie zapoczątkowane zmiany w

funkcjonowaniu systemu, co uzasadnia **zmianę oceny „częściowo” dotyczącą wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenę „znacząco”**.

3. W Uchwale Nr 762/2014 kryterium „infrastruktura dydaktyczna” uzyskało ocenę „niedostatecznie”:

Uczelnia przedstawiła jedynie informację o możliwości prowadzenia zajęć ćwiczeniowych „przy łóżku chorego” z przedmiotów klinicznych na bazie oddziałów Szpitala Powiatowego w Słubicach. Nie przedstawiono jednak stosownego porozumienia pomiędzy Uczelnią a tym szpitalem ustalającego warunki oraz tryb prowadzenia na oddziałach zajęć z zakresu położnictwa i ginekologii, pediatrii i neonatologii, anestezjologii i intensywnej terapii ortopedii, chirurgii, chorób wewnętrznych oraz w szpitalnym oddziale ratunkowym. Nie ma dokładnej informacji o infrastrukturze ani wyposażeniu szpitala, a tym samym nie można określić, czy założone efekty kształcenia zostaną w tych warunkach osiągnięte. Brak jest także informacji o kadrze przewidzianej do prowadzenia zajęć na bazie szpitala. Zastrzeżenia budzi również dostęp studentów ocenianego kierunku do odpowiednich zasobów bibliotecznych.

Stanowisko Uczelni:

Uczelnia poinformowała, że wprowadzono zmiany dotyczące realizacji zajęć praktycznych „przy łóżku chorego”, które odbywają się od 01.10.2014 r. na oddziałach szpitalnych, pod kierunkiem opiekunów praktyk - wykładowców przedmiotów. Umowy dotyczące zajęć praktycznych sporządzone zostały imiennie dla każdego z opiekunów oraz dodatkowo została zawarta umowa o nadzór nad przebiegiem kliniczno-praktycznych zajęć przy łóżku chorego, realizowanych w NZOZ Szpitalu Powiatowym w Słubicach Sp. z o.o.

Stanowisko Prezydium PKA

Uczelnia zaplanowała zmiany pozwalające na realizację zajęć ćwiczeniowych „przy łóżku chorego” z przedmiotów klinicznych na bazie oddziałów Szpitala Powiatowego w Słubicach. Przedstawiono porozumienie pomiędzy Uczelnią a tym szpitalem ustalające warunki oraz tryb prowadzenia na oddziałach zajęć z zakresu położnictwa i ginekologii, pediatrii i neonatologii, anestezjologii i intensywnej terapii ortopedii, chirurgii, chorób wewnętrznych oraz w szpitalnym oddziale ratunkowym. Przedstawiono informację o infrastrukturze oraz wyposażeniu szpitala, a także o kadrze przewidzianej do prowadzenia zajęć na bazie szpitala. Uzupełniono ponadto zbiór podręczników oraz czasopism z zakresu „ratownictwa medycznego”. Ponadto z informacji zawartej we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy wynika, że w celu realizacji założonych efektów kształcenia w bieżącym roku dokonano rozbudowy bazy dydaktycznej polegającej na: przeznaczeniu dla studentów kierunku „ratownictwo medyczne” nowej sali dydaktycznej na ćwiczenia z medycznych czynności ratunkowych; utworzeniu sali symulacji wypadku drogowego i symulatora ambulansu; zawarciu umowy z Urzędem Miasta w Kostrzynie nad Odrą na korzystanie z bazy Obrony Cywilnej Kraju dysponującej sprzętem ratownictwa medycznego; zabezpieczeniu w budżecie Uczelni środków finansowych na zakup fantomów prostych do nauki BSL (5 sztuk). Informacja o rozbudowie własnej infrastruktury na potrzeby kształcenia na ocenianym kierunku oraz o zapewnieniu dostępu do odpowiednich zasobów bibliotecznych, nie zastała jednak udokumentowana. Należy także zaznaczyć, że część deklaracji dotyczy jedynie elementarnego wyposażenia i sprzętu (np. 5 fantomów prostych do nauki BSL), a nie wyposażenia i sprzętu specjalistycznego niezbędnego do uzyskania pożądaných umiejętności ratowniczych i zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia.

W związku z powyższym Prezydium uznaje za uzasadnione utrzymanie oceny „niedostatecznie” dotyczącej kryterium: „Infrastruktura dydaktyczna”.

§ 2

1. Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:
1/ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
2/ Rektor Wyższej Szkoły Zawodowej w Kostrzynie nad Odrą.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki